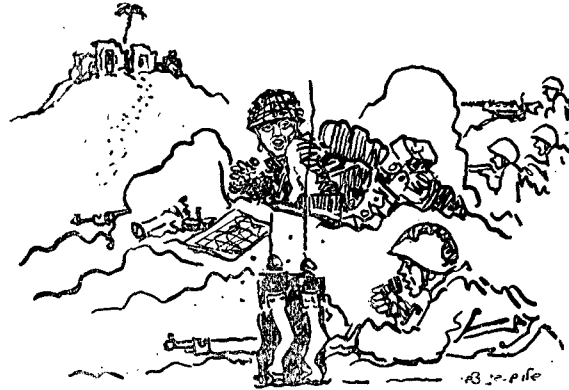

א. התלות באש

נדאי שאין לעקור מן השימוש את ניצול האש של רמת הפיקוד הגבוהה יותר, במידת האפשרות; אולם, יש — כמובן — לנצל אש זו בתכונה ובהגיון בריא. אפשר להזמין אש מרמת הפיקוד הגבוהה יותר לתכנית האש הבסיסית של היחידה הנתונה — לשם עיבוי יותר?

גילינו כיתת אויב בחירבה — שלחו מיד טייסת להפציצו!

האש הניתנת על המטרות החיוניות ביותר, וכמד כן — להשגת עומק ורזרבת אש.

על כל פנים, המפקדים חייבים לזכור, שכלי הנשק שישרתום באופן היעיל ביותר ויחסכו אבדות — הריהם אלה, הנמצאים תחת ידם והמופעלים ע"י אנשי יחידתם. התאום ושיתוף הפעולה, ולו גם הטרם בים ביותר, — עדין אינם מביטחים את אשר מביטחים כלי הנשק, הנמצאים תחת ידי המפקד ביחידתו ומופעלים ע"י אנשיו. הזמן הנדרש מרגע בקשת האש מרמת הפיקוד הגבוהה יותר ועד להנחתתה, מיגבלות דיוקה ומידת גמישותה של אש זו — הם, בסיפוס, מפחיתים את יעילותה וגורמים לבזבוז זמן והזדמנויות בקרב.

משום כך חייב מפקד קודם כל — להפעיל את כלי נשקו הוא ולהפיק מהם את מלוא יכולתם. לפיכך יחסוך באבדות וירויח זמן, שלא יסולא בקרב. מאידך, אישימוש בכלי הנשק, הנמר צאים ביחידה, גורם לאיבוד זמן יקר ולאיניצול הכורחות במלוא היכולת.

את המחסה מאש האויב משיגים הכוחות ע"י האמצעים הבאים: קרקע, אש, עשן, ערפל ומהירות. כוחות, שאמצעי האש שלהם דלים — אינם יכולים, כמובן, להשתית את תנועתם גייסותיהם אל היעדים

הפעם על התלות באש. —

באינו מידה יכול אתה לכלול בחשבון תכנית האש היוזמה שלך — או במקריהיתקלות בלתי צפויים — הסתייעות באש של רמת פיקוד גבוהה יותר?

כלום צריך להרבות בהסברת חשיבותו של הנושא? כמה קסמה לך בהגנה ובהתקפה אש התותחים! כמה יכולת צפונה בה לחץ מצרות! ועם זאת, האמנם כה פשוטים הם הדברים? הבה ונבחן אותם, איפוא, לאשורם.

במה נמדדת יעילותו של כוח צבאי? ביכולתו לבצע את משימתו הוא בזמן, במקום ובשיטה הנכונה ביותר! כוח צבאי חייב להיות מסוגל לבצע את משימתו בכוחות עצמו ולו גם בתנאים הקשים ביותר.

מפקד של ממש ישפיל למצות את הכוחות הנתונים בידיו, כדי לבצע את משימתו בכוחותיו הוא, לפני שיפנה לסייעם של כוחות אחרים. כל הלך מחשבתם של המפקדים צריך שיהא אמון ומכונן לכך, בנסיבותיהם הראשונים לפתירת בעיותיהם בקרב. שאם לא כן — לא יסמוך המפקד על כוחותיו ואמצעיו הוא, לא ינצלם ביעילות ויתנה את פעולתו והצלחתו בקרב ברמת הפיקוד הגבוהה יותר ולא ביחידתו שלו, שלרוב יש לה הנתונים לעמוד במשיר מותיה, ולבצע את המוטל עליה. ואילו, בתנאינו אנו — על אחת כמה וכמה.

המבנה והארגון הצבאי הם מאוזנים ועשויים כך, שיחידה צבאית תוכל לעמוד במכסימום אפשרויות בתנאים המשתנים של הקרב.

עוצמת האש הניתנת ליחידה מאפשרת לה ניהול קרב בטנחי המגע של כלי נשקה. שימוש מושפל בכלי נשק אלה, תוך ניצול הקרקע, החשכה ומידת גידות גבוהה — מאפשר ביצוע משימות קרב ולו גם נגד אויב בעל רמת אימון גבוהה.

מתשבה בהירה ושיקול נכון של כל מפקד לפתירת בעיות הקרב שלו — הם תנאי ראשון להצלחתה. ולא אותה היתלות שבידעין או שלא בידעין בכורסה הסיוע ה"פלייכול" של רמת הפיקוד הגבוהה יותר. כבסיס לכל פעולה צבאית — עומדים כוחות היחידה המבצעת. עליהם — תושפת תוכנית הפעולה, עליהם — יוטל ביצועה.

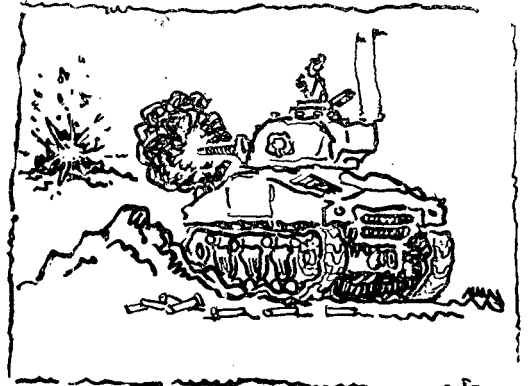
את הזמן המתאים. אולם, יש לראות ולהבטיח, שלא תחזור להכרת המפקדים המחשבה, שללא סיוע־האש של רמת־הפיקוד־הגבוהה־יותר וללא יתרון־אש כמותי על האויב — אין ביכולת כוחותינו להשיג עדיפות בקרב. מכאן, תבין עד כמה חיוני לחזור ולהדגיש באימון־המפקדים, שכל מפקד חייב לשקול ולהעריך את המצב בהתאם לנתונים הקיימים בפועל, בכל מקרה ולאורם ולאור־משימתו — לקבוע את תכנית הפעלת־כוחותיו.

באימון הכוחות יש לקבוע נתונים המחייבים את המפקד להתבסס על כוחותיו, והוא הדין לגבי ביצוע תרגילי־פיקוד ותרגילים שלדיים. וכן לגבי כל תר־גיל, — יש לשלב בו בעיות קטנות שתכננה את המפקד־דים בהתאם לאמור לעיל.

ולבסוף, הריני מציע לך לחזור ולעיין במכתבי זה בשימת־לב יתרה. מי כמוך יודע — לא כדברים שבשמים" הוא מטפל, אלא בשדה־הקרב, שהיית נתון בו בעבר ושצפוי אתה להיות נתון בו בעתיד.

מפקד־מוריכך

צל חיפוי־באש. הם יהיו חייבים להשתית את דרך־גישתם על אמצעים וגורמים אחרים. אכן, רק לאחר שיקול מדוקדק ומבוסס, ונסיון רב, ירשה לעצמו מפקד להשתמש באמצעי־האש כבמחסה מוחלט להסתערות הכוחות.

צלף־אויב בטנח 600 מ' — דחילק' שלח עוד זנקים ו'

יודע אני, שבתקופה האחרונה הודגשה בבתי־ספר וביחידות הטכניקה של תכנון־אש וניהולה. אכן, יש להורות את כל הקשור בנושאים אלה ולהקדיש לכך

ב. אימוני־לילה

פתיחת־אש שלא בזמנה בלילה, אנדרלמוסיה המתהנה בעת היתקלות במארב־אויב, הגומה בהערכת כוח־האש של האויב לעת־לילה — כל אלה, וכיוצא באלה, ארעו בנדאי לא ליחידה אחת. יש, איפוא, מן המאלף במכתב שקיבלתיו ממפקד־גדוד אחד בצה"ל — המתאר תקלות־לילה שארעו ליחידות־משנה בגדודו ולאמצעים שנקט בהם, כדי למנוע הישנותן של תקלות מעין אלה בעתיד.

הרי המכתב כלשון כותבו. —

שליטה על כיתתו. אולם, למזלנו, נבהל — כנראה — גם האויב והסתלק, כשהוא מחפה־באש על נסיגתו במשך דקות מספר.

שעתיים לאחר שנתקלה הכיתה במארב־האויב, חזר מפקדה למוצב המחלקתי ועמו עוד שלושה אנשים. נוסף להם לא הגיע איש. מפקד מחלקה 2 יצא מיד עם המ. כ. שחזר, וכיתה מוגברת, כדי לחפש אחר שאר אנשי הכיתה. אולם, למרות כל חיפושיו

"קמה בהלה בקרב הכיתה..."

לאחר תקופה ארוכה למדי, של ביצוע פעולות נגד־מסתננים ע"י גדודי, תוך שמירה על הקו — הגעתי למספר מסקנות, שברצוני לציין בהן; ואשמח לקבל עליהן חוות־דעת ותגובות.

אכן, בפעולות־הלילה שלנו היו לנו מספר הצלחות, אולם גם — מספר תקלות, שמקורן באימון־לילה בלתי־מספיק, בתחומים השונים. אתאר בזאת מספר פעולות אופייניות שבוצעו ואת המסקנות שהגעתי אליהן לאחר הביצוע. —

באחד הלילות בסוף החודש, נשלחה כיתה ממך לקה 2 לסיר את שטח הגבעות שמדרום לוואדי חור. בעת הסיוע נתקלו במארב של האויב. קמה בהלה בקרב הכיתה. כמה מאנשיה נצמדו לקרקע ופתחו באש אחרית — הסתלקו. מפקד הכיתה איבד כל

מצא רק עוד שני אנשים, האחד — פצוע. שנים אלה שכבו על אס־הדרך המובילה לכפר. שאר אנשי הכיתה לא נמצאו על אף החיפושים במשך כל הלילה.

בבוקר נשלחה מחלקה מס' 1, בפיקודו של יוסקה (אתה ודאי עוד זוכר אותו), כדי לחפש אחר הנותרים. מקץ שלוש שעות של חיפושים — מצא את שלושתם, שנים במקום אחד והשלישי, פצוע, מסתתר בין שיחים, בכיוון שונה לגמרי והרחק מהשנים. לאחר חקירה ובדיקה נתברר המעשה הבא:

הכיתה נעה בשביל שנקבע, כדי להגיע אל עץ־השקמה הבודד. משם היה עליה לחזור בדרך ואדי חור למוצב בעת־ההליכה עצר המ. כ פעמים מספר את הכיתה כדי לנדא, שהכל נמצאים, וכדי לתת הוראות נוספות. הליכת הכיתה היתה חופשית, לא הוקפד — כדרוש — על שקט גמור ואנשי־הכיתה לא נוהרו די־הצורך בעברם על־פני מכושולים בדרך.

כשנתקלו באויב, לא הספיק המ. כ. להשתלט עליהם, כי חייליו לא סמכו איש על רעהו וכל אחד פעל כפי שמצא לנכון כדי „להגן על עצמו!“ (שכן לא תורגלו די־הצורך בעבודת־צוות). לאחר שנתפורו, רצו לחזור למוצב המחלקתי, אך תעו בדרך ולא מצאוהו. חיפשו, רצו לכיוונים שונים; לבסוף הת־יִאשו, חששו לנוע הלאה וכל אחד הסתתר במקום שהגיע אליו, מתוך כננה לחזור ביום למוצב־המחלקה.

ומקרה שני.

באחד הלילות בתחילת יוני נשלח מארב בגודל כיתה־מגוברת בפיקוד סמ"מ 3, לואדי שוריקה לארוב למסתננים, שלפי ידיעות שנתקבלו עוברים הם במקום זה בקביעות. מקום המארב נבחר ביום, לפי כל הכללים, על ידי מ. מ. 3 וסמל־המחלקה. הפעם הייתי, איפוא, בטוח שנצליח לתופסם. ואמנם, עברו מסתננים שנשאו על־גבם צינורות, כ־25 מטר לפני המארב. אולם, לא הספיק הסמל לתת פקודה, — נשמעה צעקה ויריה. לאחר־מכן קמה מהומה שרק בקושי השתלט עליה הסמל.

המסתננים הסתלקו, כמובן. איש מהם לא נפגע. כל שכרו של המארב היו צנורות מספר, שהערבים השאירו במנוסתם.

לאחר שנחקר ונבדק המקרה — הוברר: אחד האנשים, שהרגיש בערבים, רצה להסב את תשומת לבם של חבריו־למארב, שרבעו בשכנותו ונרדמו; וכדי שהערבים לא יברחו לאחר הצעקה (שיצאה מפיו בקול־הם מכפי שנתכון, מתוך התרגשות) פתח עליהם באש.

את כלי־הנשק והציוד של המלחמה החדשה נתן להפעיל בהצלחה רק לאחר שהאנשים המשמשים אותם אומנו בכל המצבים — במבצע־לילה כבמבצע־יום. אך אנו שולחים עדיין את החיילים הרגלים להילחם ודורשים מהם להפעיל בעילות רובים, תת־מקלעים ומקלעים במלחמת לילה, מבלי שנאמן אותם בכך אימון־של־ממש.

מקובל עלינו, שפיזור־אש וכלי־נשק־מגע הנם הדברים העיקריים שאנו זקוקים להם, בהסתערות־לילה. —

מסכים אני להנחה זו, אולם סבורני שחיילים לאמן את החייל למתן־אש לא־מכוונת בכלי־נשק האישיים בלילה — כלפי להבה, קול ומטרות־לא־ברורות. אם יהא מאומן לכך, תהיה האש שלנו ממותתת יותר.

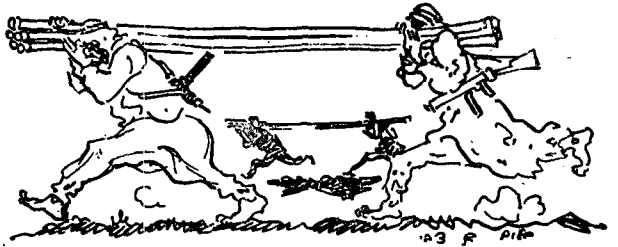
רבים מאתנו סבורים שמשקפת־הצלפים עוזרת ליעל את אש הנשק הקל בלילה. אין זה נכון. הקצאתה ליחידות מוגבלת. ואין לסמוך עליה בתנאי שדה.

הצעתי היא, שכל חייל־רגלי יאמן במתן־אש־לא־מכוונת מדויקת בלילה — כלפי מטרות להבה, קול ודמות; ושכמו־כן יאמן בשימוש־של־לילה ברימונים ובכידון.

מחקר על ראות־לילה מבסס את העובדה, שאימון למבצע־לילה הוא מדע והוא דורש פיתוח ותפעול מלא כמעט של חושינו. את השיפור באומדנת־מרחקים בלילה ניתן להשיג אך ורק באמצעות אימונים ונסיון. כיצד יוסל בלילה רימון בדיקנות — אם אין החייל יודע לאמוד את המרחק למטרה והמטרה עלולה להיות להבה, רעש, או דמות לא ברורה של האויב. למען השג בלילה יעילות־יתר של חייל־הרגלים שלנו — צריך שתכנית האימונים תכלול:

- (1) ראות־לילה. אבחנת מטרות, אומדנת מרחקים ומציאת־כיוון בלילה אל — להבה, רעש ומטרות־לא־ברורות.
- (2) תפעול כלי־הנשק האישיים בלילה. מתן אש־לא־מכוונת בחשכה ובאור מלאכותי.
- (3) מתן־אש בטוח־מגע ובלחימת־מגע.
- (4) בעיות מתן־אש לא־מכוונת לעת־לילה — בהתקפה ובהגנה — עי־יחידת־משנה קטנה.

מיוזר ש. שור
(מיוחדת „כוחות־הקרב“, ספטמבר 1951).

„עברו מסתננים, שנשאו על גבם צינורות...“

לאחר שבחנתי את המקרים האלה, ודומים להם, הגעתי למספר מסקנות-לקח, שלפיהם רוצה אני להתוות את תקופת האימונים הבאה שלי:

1. כדבר ראשון — החלטתי להגדיל את שיעור אימוני-לילה בתכנית-האימוני-הכללית.

2. שנית — בהכנת שטחים לאימוני לילה נציג את הדגש ביצירת „מצבים אפשריים“, כגון: „פיוס היתקלות“, כדי שכבר בעת האימונים יעמדו האנשים בפני מצבים משתנים וילמדו כיצד להתגבר עליהם.

3. אופן זה של אימונים גם „ימשוך“ ויענין את החיילים וגם ישיג את מטרתם ביתר-קלות.

שלישית — הוברר שהכרח להטביע בחייל הקפדה חמורה על משמעת בכלל ועל משמעת לילה, בפרט. רק כך נימנע ממקרים של דיבורים, תנועה לא-זוהירה או צעקות, כדי „להקיץ נרדמים“.

רביעית — יש לייחד תשומת-לב לאימון „החייל העצמאי“ בפעולות לילה, כדי שיהיה בטוח בעצמו, לא יפחד וידע להתמצא בשטח לפי עצמים או כוכבים (בכל-אופן — בלי מצפן, שלרוב לא יהיה בידיו).

דבר זה יעזור לו להתמצא בכל מצב, ולא יאבד את

דרכו וכתוצאה מכך — את עשתונותיו.

לאחר אימון „החייל העצמאי“ — נעבור לאימון הצנתות, ביסודיות. — יתרגלו אחד לשני וידעו לפעול יחד מתוך אמון-הדדי. ואז, שוב לא יקרו מקרים כמקרה ההתקלות במארב (שהזכרתי בתחילת המכתב), כשלא סמכו איש על רעהו, כל אחד ניסה להגן „על עצמו“, ואף היה חלק גדול שבכלל הסתלק. רק לאחר שלב אימונים זה אתחיל באימון הקיבוצי, שיבוצע לפי הקיום הבאים: —

1. פעולות כיתות בסיוורים שונים.
2. כתות וכתות-מוגברות במארבים ופשיטות.
3. כשלב אחרון יבוא אימון המחלקה — כעצמאית, ובמסגרת הפלוגה, וכל העת תודר גשנה פעולות-לילה, כדי שנתגבר על קשיי השליטה בלילה.

אין ספק, הרבה מן הדברים, שגיבשתי אותם כמסקנות-לקח לאחר המקרים שחקרתי, לא היו חדשים לי ולקציני בגדוד. למדנום בקורסים השונים, נתנסינו בהם בעבר, קראנום בספרות הצבאית המקצועית. אולם, כידוע לך, לא תמיד מתעמקים הלכה-למעשה בכל הנלמד-בקורס ובכל-הידוע לך ממקורות אחרים. — וכך גם קרה שמתוך חוסר התעמקות מספקת בבעיות-הלילה לא הודגשו הדברים די-צורךם בעת האימונים, וחבל. אולם מובטחתי שהלקח שלמדנו והפקתו הלכה-למעשה בתכנית האימון, כפי שהסברתי — יביאו לתוצאות טובות. ולבסוף — אבקשך להעביר אלי סוּת-דעת על הדברים שהבאתי בפניך.

ואף אי-מצדי חוזר על דברי-בקשתו של בעל-המכתב.

מפקד-מדרוך לשעבר

גידולו המהיר של צבא ארה"ב / המשך מעמ' 62

שלהם, כך ששוב הוצאו שטחים שלמים של האימון מידי הקצינים שבפלוגתם.

החידושים הטכניים הרבים גרמו גם לכך, שבת-הספר שימשו מעבודת-מחקר ותחנות-נסיונות. יש והיו דומים יותר לאוניברסיטה אמריקאית על אלפי תלמידיה וחבר חוקריה, מאשר למקום-אימונים צבאי מובהק.

על כל אלה יש עוד להוסיף ולציין כמה תופעות אמריקאיות טיפוסיות. הדבר המכריע אשר הקל על אימוני הצבא האמריקאי היה, שבתוך ארה"ב מצויים שטחים ריקים ושוממים למחצה, שאפשר היה לנצלם לאימונים ותמרונים בקנה-מידה גדול, מבלי לגרום נזק לחקלאות ומבלי להפריע לכלכלת הארץ ולסדרי החיים האזרחיים.

ומצד-שני איפשרה התעשייה האמריקאית הקמה מהירה של מחנות. אימונים בצורת צריפים טרומיים. השטחים הריקים והצורה הסטנדרטית של המתקנים גרמו לכך, שכל מחנות-האימונים בארה"ב היו בנויים בצורה אחידה. מי שמצא את דרכו במחנה אחד — יכול היה למצוא את דרכו בכל מחנות-האימונים בארצות-הברית כולן. בעצם, הרי גם כאן לא נשאר מקום ליזמת המפקדים. אך גם כאן חוקל על המנהלה ועל האימון המהיר.

בנוגע לרמת-רוחם של כוחות-הקרקע יש הדי לשיטות הסטנדרטיות גם השפעות שליליות. אך, מכל מקום, שיטות אלו הן שאיפשרו הקמת צבא כה גדול בזמן כה קצר. ובמסגרת השיטות האלו יש לראות את פרטי אימונם של החייל האידיבידואלי, של הקצין ושל הפור-מציות, אשר יהיה עוד הצורך לשוב ולתארם.